

Onko herätys myöhässä?

Kai Kiviluoma

Edellisen FINNANESTIN pääkirjoituksessa kehoitin anesthesiologeja huolehtimaan työkyvyn säilymisestä¹. Taisin kuitenkin olla jälkijunassa. Ainakin klinikassa, jossa työskentelen, ollaan selvästi tultu kipukynnyksen yli ja osa kollegoita on joutunut tekemään radikaalejakin ratkaisuja oman hyvinvointinsa säilyttämiseksi. Jäljellejääneiden uupumisvaara on selvästi näkyvissä. Valitettavasti vastaavia viestejä kantautuu ympäri Suomen. Alalle koulutukseen ilmoittautuneiden määrä ei riitä korvaamaan vajetta. Taitaa ongelma näkyä tämän numeron juttumäärässäkin.

Yleinen ihmetyksen aihe on, miksi sitten tilanne on päässyt kehittymään tällaiseksi. Kuvittelen, että tärkeä merkitys on sillä, että haastava ja mielenkiintoinen työpaikka koetaan ikään kuin perheeksi². Tunollinen lääkäri/työntekijä aistii ongelmat ja on valmis puhumaan ja ratkomaan niitä oman yksikön sisällä, mutta ulospäin halutaan pitää hyvä julkisuuskuva. Omaksi koettua yhteisöä puolustetaan oman jaksamiskyvyn rajoilla ja ylikin. Muiden erikoisalojen kollegat ovat aidosti olleet yllättyneitä. Heillä ei ole ollut käsitystä työpainesta, vaikka työskentelevätkin anesthesiologien kanssa.

Yhtä yksittäistä hyvää ratkaisua tilanteeseen ei ole. Vuosien kuluessa kerääntyneet lisätyöt, hoidon mahdollisuuksien kasvu, lisääntynyt päivystystyön osuus ja väestön ikääntyminen eivät häviä yksittäisellä tempulla, vaan ongelmiin pitäisi pystyä puuttumaan useammasta suuntaa. Toisaalta anesthesiologeilla on toiminnassaan rajapintoja moniin sairaalan toimintoihin, joten meiltä voisi löytyä ratkaisujen avaimia. Kunhan olemme terveen itsekkäitä, emmekä liikaa ymmärrä toisten tarpeita. Tämän kirjoituksen valmistuttua aloitan vaikuttamisen lähtemällä päivystysvapaalla vastuulääkärikokoukseen, jossa on vain yksi aihe: Anestesia- ja lääkitilanne.

Tähtäimessä on ehdottomasti pidettävä, että työntekijöitä on tarpeeksi. Päivystysvaltaisella alalla tulisi yksiköissä mielestäni lääkärin virkamäärissäkin huo-

mioida päivystyksen osuus. Nykyisinhän virkamäärä vastaa päivällä työssä olevien määrää, vaikka tuntimäärillä mitattuna useita vuosityöpanoksia tehdään virka-ajan ulkopuolella. Työviihtyvyyttä varmaan parantaisi, jos joskus jaksettaisiin mainita työn tuotto, eikä aina vaan tarvitsisi olla kulutekijä.

Toisaalta myös joitakin hyvinvoivia yksiköitä maassa on. Voimme oppia vanhoista virheistä, mutta mielellään myös onnistuneista ratkaisuista. Eli julkaisemme mielellään kertomuksia, esittelyitä tai analyysijä toimivista ratkaisuista ja miten niihin on päästy eli yksiköt rohkeasti esiin. Lehdessä on myös edelleen tilaa yksilöiden elämää suuremmille harrastuksille ja muille jaksamisessa auttaville keinoille. Vaikeistakin kokemuksista saa kirjoittaa³.

Näissä olosuhteissa täytyy suuresti ihailla niitä kollegoita, jotka ovat vielä jaksaneet kantaa kortensa kekoon yhteisten asioiden puolesta. Helsingissä pidetty SSAI:n kongressi oli loistava. Operatiivisille päiville on tulossa ansiokas ohjelma. Muutamia abstrakteja on myös saapunut vapaiden esitelmien sessioon. – Niin ja tätä kirjoittaessani on vielä 12 tuntia jättöaikaa jäljellä. Valmiista lehdestä sitten näette kokonaismäärän.

Raskaista ajoista huolimatta antoisia Operatiivisia päiviä ja aktiivista syksyä kaikille. FINNANEST on teidän puolellanne. □

Kirjallisuusuutteet:

1. Kiviluoma K. Huolehditaan työkyvystä. *Finnanest* 2003; 36: 309
2. Siltala J. Aggressio työelämässä. *Suom Lääkäril* 2003; 58: 3689–3692
3. Heikkilä M. Eturintamanaisen tarina. *Suom Lääkäril* 2003; 58: 3809–3810

Kai Kiviluoma
päätoimittaja
kai.kiviluoma@ppshp.fi

